

„The Missing Link“

Oddagrein

SJÓNVARP FØROYA setti mikukvöldið av álvára hol á orðaskiftið um framtíðar støðu Føroya, tá tað fyrst í eini Krosskastsending og síðani í fleiri samrøðum og at enda í einum pallborðsorðaskifti millum floksformenn viðgjörði Hvítubók, samband, sjálfstýri, fullveldi og mangt annað við tilknýti til hesar spurningar.

LAT tað vera sagt her, at SVF gjørdi eitt gott arbeiði, ikki minst megnaði Bogi Gotfred sera væl at stýra og standa fyri orðaskiftinum. Hetta vita vit er eingin løtt uppgáva. Pallborðslutakarnir fingur høvi at siga sitt, men fingur so sanniliga eisini spurningar, ið vóru bæði relevantir og uppfylgjandi. Gott í teg Bogi. Men Krosskast og hini innslogini vórðu eisini áhugaverd, hóast vit vita, at tað er eingin løtt uppgáva at fara inn í ein skúlaflokk at lýsa eitt slíkt eldfimt evni sum fullveldi. Orsøkin til at vit her taka fram drúgvu sjónvarpssendingina er fyri at vísa á, hvussu stóran týdning ikki bert sjónvarpið men øll pressan hevur til tess at byggja brýr millum politikarar og vanliga fólk. Upplýsing er eitt. Annað er hvørji sjónarmið koma ella sleppa fram. Nettupp sjónvarpið hevur eina so ótrúliga ávirkan á fólkahugsanina, tí hesin miðil er so nærverandi. Hetta setir so sanniliga eisini stór krov til bæði journalistar og politikarar. Journalistarnir hava skyldu til - og hetta fevnir um allar miðlarnar - informativt og kritiskt at lýsa øll sjónarmið í hesum stóra álvarsmáli. Politikararnir hava hinvegin skyldu til ikki at misbrúka miðlarnar við at bera fram ósannindi. So bæði journalistar og politikarar hava hvør á sínum øki ábyrgd av, at tann demokratiska prosessin, tilgongdin, livir og mennist.

PALLBORÐSORÐASKIFTIÐ í Lærarakúlahólini var áhugavert, tí tað setir nokkur viðurskipti uppá pláss. Tú fær at vita, hvat flokkarnir standa fyri, og hvar teir eru ósamdir. Men tað er líkasam, at her manglar ein dimensjón. Nevniliga, hvat flokkarnir krevja/ynskja av hvørjum øðrum fyri at ganga við til semjur. Hvussu langt vilja t.d. flokkarnir í Tinganesi ganga javnaðarflokkinum á mót, og hvussu langt vil javnaðarflokkurin ganga teimum á mót? Hetta er eftir okkara tykki „the missing link“ í debattini, sum tó júst er byrjað av álvára. Tí fara vit helst at hoyra meira til júst hetta manglandi liðið í komandi orðaskifti. Ber í heila tikið til at finna tað? Tað er eisini greitt, at enn er tørvur á upplýsingum til tess, at Føroya fólk kann taka støðu. Hvítubók er so ein partur av tí information, ið skal liggja til grund fyri komandi avgerðum. Men hon er ikki nóg mikið í sær sjálvum, gevur ikki øll svar. Tað verður tí áhugavert at frætta, hvat serfrøðingarnir hjá F. Arge koma við, og hvussu tann informationin skal brúkast? Løgmaður vil hava breiða semju. Og tað er júst her „the missing link“ kemur inn í myndina. Hvat vil tað siga at fáa eina breiða semju. Áhugvert verður at hoyra, hvat lögmaður sjálvur leggur í hesi orð.

Sosialurin

Viðmerking:

Hogni Hoydal um-boðar ein minniluta

- tí fólk flest halda, at ein so stór avgerð sum at loysa frá Danmark eigur at hava meir enn 51 % undirtøku

Hogni Hoydal hevur í seinastuni veri talsmaður Landsstýrisins síðan Hvítubók kom á marknaðin. Tað sum serliga hevur verið framtíðar vanliga føroyingum og teim fólka-valdu, er, at ein fólkaatkvøða um fullveldið skal hava meir enn vanligan meiriluta uppá 51 %.

Hvørja fer onkur er kominn við teirri áskoðan at stóri meiriluti skal til enn vanligur meiriluti, so hevur Hogni Hoydal vart seg við, at so ræður minnilutin.

Um Hogni er so demokratiskur sum hann letst, so eigur hann at siggja í eyguni, at hann í hesum máli um-boðar minniluta, tí stóran

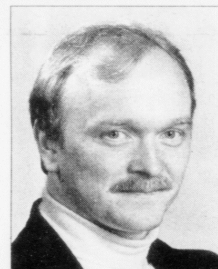
meiriluti av fólkinum helst heldur, at ein fólkaatkvøða eigur at hava ein stóran - kvalifiseraðan - meiriluta í so stórum máli sum hesum.

Fullvæl vita føroya fólk, at hetta er hjartamál hjá Hogni Hoydal, men við tí vitan og gløggskegyni, sum vit vita at hann hevur, so eigur hann at hugsa, um hvønn leiklut hann spælir í hesum døgum.

Á eini fólkaatkvøðu sum henni, Hogni Hoydal og samgongan hava í hyggju at skipa fyri, so eigur ein stóri meiriluti enn 51 % at vera fyri. Hogni Hoydal átti ikki at óttast, um kravið verður kvalifiseraður meiriluti, - tí - sum hann segir

tá hann stillaði upp - eyðnast tað ikki hesa ferð at røkka fulveldinum, nú rákið er við okkum, so eyðnast tað ongantíð. Er tað hetta rákið, sum er við at venda? Torir Hogni ikki at líta á, at rákið er tað sama, sum hann uppundir valið metti so gott?

Hvítubók er sum ein ambodskassi, sum kann brúkast av bæði samgongu og andstöðu, segði Hogni Hoydal, tá ið Hvítubók varð lögð fram. Eg vóni at filin, sum Hogni Hoydal vísti framløgudagin, so verður nýtt á skilgøðan hátt, tí er tað nakað sum skal filast uppá pláss, so er tað treiskleikin hjá Hogni Hoydal.

Um Hogni Hoydal veruliga trýr uppá føroyskt fullveldi og demokrati, er tað tá ikki betri at lurtu eftir meirilutanum, sum vil hava kvalifiseraðan meiriluta heldur enn vanligan meiriluta?

Um ikki, er tað tá ikki tann minnilutin, sum ynskir vanligan meiriluta, sum vinnur. Sum eg havi skilt Hogni Hoydal higartil, so kann tað ikki vera annað enn ódemokratisk.

Vinarliga
Birgir Waag Høgenesen

Magni Laksáfoss kravdi ov nógvar pengar

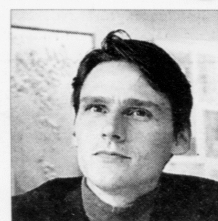
Í Tíðindasending í Útvarpi Føroya 21. september 1999 og í Dimmalætting og Sosialinum farnu dagarnar, hevur ein av búskaparfrøðingunum í búskaparnevndini funnist at framløguni, sum landsstýrið skipa fyri um Hvítubók.

Í tí sambandi skal gerast vart við:

1. Landsstýrið hevur biðið nevndirnar um at kunna um alt innihaldið í Hvítubók á almennum fundum, har høvi er hjá øllum at seta allar spurningar til arbeiðið. Tey, sum hava verið við til kunningarfundirnar kunnu uttan iva vátta, at roynt verður at lýsa øll viðkomandi við-

urskipti og at svara øllum spurningum.

2. Formaðurin í búskaparnevndini vísti á tveir av nevndarlimum til at leggja fram á kunningarfundinum. Annar teirra var Magni Laksáfoss, sum tí varð biðin av landsstýrinum um at taka lut. Hann kravdi kortini eina so óvanliga stóra upphædd í samsýning fyri at leggja fram á teimum 11 kunningarfundum, at tað hevði brotið allar siðvenjur. Landsstýrismaðurin helt hetta vera óforsvarligt og kundi ikki taka ábyrgdina av tí. Í staðin fekk Magni Laksáfoss tilboð um vanliga

samsýning og ferðapening.

3. Magni Laksáfoss ynskti ikki at taka lut í kunningini á hesum grundarlaga.

4. Endamálið við Hvítubók er at fáa eitt fakligt grundarlag á borðið til eitt sakligt orðaskifti. Um ein

búskaparfrøðingur ynskir at úttala seg antin sum búskaparfrøðingur ella politiskt sum samfelagsborgari er hetta sjálvsagt hansara fulli rættur. Tinganes, 22. sept. 1999

Hogni Hoydal,
landsstýrismaður

Nú verða øll vápn nýtt

Politikarar skulu ikki spæl serfrøðingar, sigur Hogni Hoydal, men samstundis loyvir hann sær at taka avgerð um, hvør er serfrøðingur og hvør ikki er tað

Leygardagin hevði ein búskaparfrøðingur eina grein í Dimmalætting og Sosialinum. Í hesi greinini verða verða kritiskar viðmerkingar gjørdar til framløgurnar, sum landsstýrið hevur havt av Hvítubók.

Á politiskum fundi í lærarakúlahólini týsmorgunin, vísti Jóannes Eidesgaard til okkurt av tí, sum áður nevndi búskaparfrøðingur hevði borið fram í bløðunum.

Men hvat hendir? Hogni Hoydal, sum frammanundan hevði staðið og ávarað imóti, at politikarar „spæla serfrøðingar“, avdúkaði alment (meðan útvarpsmikrofonin stóð frá), hvussu

nógva lön sami búskaparfrøðingur hevði kravt frá landsstýrinum, um hesin skuldi verða við til at framleggja Hvítubók.

Tá hesin ikki kundi gera arbeiðið fyri lægri kostnað, enn tað, sum hann vildi, so skuldi hann heldur ikki finnast at nøkrum av tí, sum hinir búskaparfrøðingarnir gjørdu, segði Hogni Hoydal.

Tað má sigast at vera ein sera óhugnalig og ódámilig mánagongd, at tann sum »talar Roma imóti«, skal rokna við, at verða úthongdur alment av einum landsstýrsmanni, tá hesin roynir at »tíleikisgera« bæði orð og mann.

Er tað veruliga so galið, at tann, sum loyvir sær at seta spurnartekin við Hvítubók, kann rokna við, at verða avklæddur fyri almenninginum?

Ella er tað soleiðis vordíð, at búskaparfrøðingar, sum fáa lága lön hava rætt í øllum, sum teir siga, ímeðan teir sum krevja meira lön, taka feil?

Hvør er serfrøðingur

Tá Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin siga, at Hvítubók er ivasom, so sigur Hogni Hoydal, at politikarar skulu ikki spæla serfrøðingar. Tá hesir so vísa á, at teir hava nýtt serfrøðingar, til at víðgera bókinu,

so verða teirra serfrøðingar sagdir ikki at vera nóg góðir.

Politikarar skulu ikki spæla serfrøðingar, men landsstýrismaðurin í sjálvsstýrismálum er eftir øllum at doma tann einasti, sum kann avgera, hvør ið er nóg góður serfrøðingur, og hvør ið ikki er tað.

Tá so ein búskaparfrøðingur sigur annað, enn tað, sum gongur gjøgnum nálaeygga hjá landsstýrsmanninum, so skal hesin hunddálkast fyri fjøldini, sum tann, sum einki dugir.

Jú, her verða øll vápn nýtt.

Helgi Abrahamsen